Rootsi Transpordiameti õigusaktide kogu

Rootsi Transpordiameti eeskirjad tiibvarjude ja deltaplaanidega lendamise kohta

vastu võetud 9. aprillil 2026.

Rootsi Transpordiamet kehtestab[1] alljärgneva kooskõlas lennundusmääruse (2010:770) 1. peatüki artiklitele 6 ja 25, 2. peatüki artiklile 7, 4. peatüki artiklitele 4 ja 5 ning 5. peatüki artiklile 3.

Reguleerimisala

1. jagu Neid eeskirju kohaldatakse motovarjudega või mootorita tiibvarjude ja deltaplaanidega lendamisele Rootsis. Eeskirju kohaldatakse ka välismaal lendamise suhtes, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus teise riigi õigusaktidega. Neid eeskirju kohaldatakse ka koolitusele, eksamineerimisele ja nende tegevuste kohta lubade väljastamisele Rootsis.

Mõisted

2. jagu Nendes eeskirjades kasutatakse järgmisi mõisteid.

TSFS 2026:48
Avaldatud 17. aprillil 2026

LENNUNDUS

OPS-seeria

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/1535, 9. september 2015, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord.

tiibvari	tähendab mootoriga või mootorita õhusõidukit, mis on õhust raskem ja mida saab õhku tõsta ja maandada jalgsi või sobiva seadmega varustatud gondli abil ning mis koosneb 1. tekstiilist või sarnasest materjalist valmistatud tiivast, millel puuduvad fikseeritud raamstruktuur ja tugevdusdetailid; 2. liinidest; 3. vabaotstest ja 4. rakmetest;
tühimass	komplektse *deltaplaani* mass, välja arvatud kütus, juht ja reisijad;

deltaplaan	õhusõiduk, mis on oma põhiprojektis kohandatud nii, et seda saab käivitada ja maandada jalgsi või ratastega, ning mille raskeim *tühimass* on 70 kg ja kiireim kiirus 150 km/h;
mootoriga deltaplaan	peajõuseadmega *deltaplaan*, mille raskeim *tühimass* on 150 kg;
kontrollitud õhuruum	määratletud mõõtmetega õhuruum, milles osutatakse lennujuhtimisteenust vastavalt õhuruumi klassifikatsioonile;
litsents	dokument, mis tõendab, et selle omanik vastab Rootsi Transpordiameti poolt kooskõlas käesolevate eeskirjadega kehtestatud teoreetilistele ja praktilistele nõuetele;
visuaalsed lennureeglid (VFR)	(visuaallennureeglid) – eeskirjad ja protseduurid, mida võib järgida, kui ilmastikutingimused on piisavalt head, et õhusõiduki piloot saaks vaadates jälgida õhusõiduki asendit, liigelda ja säilitada kaugust takistustest, maastikust ning muudest õhusõidukitest.

Vastastikune tunnustamine

3. jagu Kõnealustele sätetele loetakse vastavaks kaubad, mida seaduslikult turustatakse mõnes teises Euroopa Liidu liikmesriigis või Türgis või mis on pärit EFTA riigist, mis on EMP lepinguosaline, ja mida seaduslikult turustatakse EFTA riigis. Nende eeskirjade kohaldamist reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrusega (EL) 2019/515, mis käsitleb teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate

kaupade vastastikust tunnustamist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 764/2008.

Koolitus ja luba

4. jagu Instruktoritel ja pilootidel peab olema luba, mis tõendab, et instruktor või piloot vastab lisades 1–4 sätestatud teoreetilistele ja praktilistele nõuetele.

5. jagu Välisriigi ametiasutuse või volitatud organisatsiooni väljastatud load või samaväärsed dokumendid kehtivad ka Rootsis. See kehtib tingimusel, et koolitus ja oskused loetakse samaväärseks Rootsis loa saamiseks nõutava koolituse ja nõutavate oskustega.

Rootsis alaliselt elava isiku puhul kehtivad need välisriigi dokumendid maksimaalselt 12 kuud. Seejärel tuleb need vahetada Rootsis väljastatud loa vastu.

2

Piloodi kohustused

6. jagu Piloot ei tohi lendu alustada enne, kui ta on veendunud, et tiibvari või deltaplaan on õigesti kokku pandud ja hooldatud vastavalt tootja juhistele.

7. jagu Õhusõiduki piloot vastutab tiibvarju või deltaplaani ohutu käsitsemise eest enne lendu, lennu ajal ja pärast seda. Piloot vastutab ka kõigi kaasreisijate ohutuse eest.

8. jagu Kui tiibvarju või deltaplaani pardal on rohkem kui üks isik, peab enne õhkutõusmist olema selge, kes on lennu ajal õhusõiduki piloot.

9. jagu Enne lendu tagab õhusõiduki piloot, et kavandatult saab lennata ohutult, arvestades lennukogemust, tiibvarju või deltaplaani suutlikkust, valitsevaid ilmastikutingimusi, takistusi, õhuruumi tingimusi ja muud lennuliiklust.

10. jagu Kui tiibvarju või deltaplaaniga lennatakse raadioside kohustuslikus tsoonis, kus on nõutav sidepidamine lennuliiklusteenistustega ja vastuvõtja-saatja, peab pardal olema varustus, mis võimaldab neid nõudeid täita.

Tiibvarju või deltaplaani piloot, kes taotleb luba õhkutõusuks või maandumiseks või suhtleb muul viisil lennuliiklusteenistustega, peab kasutama kutsungit, mis koosneb sõnast „flygskärm“ (tiibvari) või „hängglidare“ (deltaplaan) ja sellele järgnevatest piloodiloa numbri viimastest neljast numbrist.

Õhureeglid

11. jagu Lennud võivad toimuda ainult päevasel ajal ja vastavalt visuaallennureeglitele (VFR). Kohaldatavad visuaallennureeglid on sätestatud komisjoni 26. septembri 2012. aasta rakendusmääruses (EL) nr 923/2012, millega kehtestatakse ühised lennueeskirjad ning aeronavigatsiooniteenuseid ja -protseduure käsitlevad rakendussätted ning millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 1035/2011 ja määrusi (EÜ) nr 1265/2007, (EÜ) nr 1794/2006, (EÜ) nr 730/2006, (EÜ) nr 1033/2006 ja (EL) nr 255/2010.

Piloodil peab lennu ajal olema selge vaade maale või veele.

12. jagu Tihedalt asustatud alade või inimkogunemiste kohal lendamisel kohaldatakse komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 923/2012 sätestatud minimaalse lennukõrguse eeskirju.

Piloot võib lennata allpool määruses sätestatud minimaalset lennukõrgust juhtudel, mida on kirjeldatud punktides 1–3.

1. Mootoriga tiibvarju või deltaplaaniga lennates võib madalaimat lennukõrgust vähendada 50 meetrini maapinnast, välja arvatud eraldi määratud piirkondades, kus lennud on lubatud madalamal kõrgusel. Maapinnast vähem kui 50 meetri kõrgusel lendamisel läheb vaja

maaomaniku või -kasutaja kirjalikku luba, samuti nende isikute nõusolekut, keda see muul viisil mõjutada võib.

2. Mootorita tiibvarju või deltaplaaniga lendamisel võib madalaimat lennukõrgust vähendada piiranguteta.

3. Lendutõus ja maandumine

13. jagu Tiibvarju või deltaplaaniga ei tohi lennata hooletult ega ettevaatamatult, ohustades teiste inimeste elu või vara või hirmutades või häirides inimesi või loomi.

14. jagu Koidikul või hämaruses toimuvate lendude puhul peab tiibvari või deltaplaan olema varustatud punaste või valgete vilkuvate tuledega, mis on võimalikult ühesuunalised.

15. jagu Mootoriga tiibvarju või deltaplaaniga vee kohal lendamine on lubatud ainult sellisel viisil, et mootori rikke korral on võimalik maanduda kas maismaal või kandval jääl.

Tehnilised nõuded

16. jagu Tiibvarju või deltaplaani lennuvarustuse peab heaks kiitma Rootsi Transpordiamet või organisatsioon, kellele Rootsi Transpordiamet on

delegeerinud tiibvarjudega seotud tegevuste järelevalvega seonduvad ülesanded ja volitused.

Registreerimine ja tuvastamismärgistus

17. jagu Mootoriga tiibvarjude ja deltaplaanide puhul peavad organisatsioonid, kellele Rootsi Transpordiamet on delegeerinud asjaomaste lennutegevuste järelevalvega seotud ülesanded ja volitused, registrit, mis sisaldab ajakohast teavet omaniku, margi, mudeli ja seerianumbri kohta.

Erandid

18. jagu Rootsi Transpordiamet võib teha eeskirjade täitmisest erandeid.

———————

1. Kõnealused eeskirjad jõustuvad 4. mail 2026.
2. Määrustega tunnistatakse kehtetuks:
   a) Rootsi Tsiviillennuameti eeskirjad tiibvarjudega lendamise kohta (LFS 2007:44); ja
   b) Rootsi Tsiviillennuameti eeskirjad deltaplaanidega lendamise kohta (LFS 2007:60).

4

Rootsi Transpordiameti nimel

JONAS BJELFVENSTAM

Magnus Axelsson
(tsiviillennunduse ja merenduse osakond)

Väljaandja: Kristina Nilsson, Rootsi Transpordiamet, Norrköping ISSN 2000-1975

Litsents

1. lisa

Lisa 1. Mootorita tiibvarjude ja deltaplaanide lennuinstruktoritele

Mootorita tiibvarjud – instruktorikoolituse alustamise tingimused

Taotleja peab

1. omama vähemalt 12 kuud kehtinud kehtivat tähtajatut tiibvarju piloodiluba;
2. olema sooritanud vähemalt 500 lendu;
3. olema sooritanud vähemalt 150 lennutundi,
4. vastama heakskiidetud koolitusprogrammides sätestatud vastuvõtunõuetele; ja
5. sobima instruktoriks ja oskama õpetada.

Mootorita deltaplaanid – instruktorikoolituse alustamise tingimused

Taotleja peab

1. omama vähemalt 12 kuud kehtinud kehtivat tähtajatut deltaplaani piloodiluba;
2. olema sooritanud vähemalt 100 lennutundi,
3. vastama heakskiidetud koolitusprogrammides sätestatud vastuvõtunõuetele; ja
3. sobima instruktoriks ja oskama õpetada.

Tegevusloa saamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 18-aastane;
2. olema läbinud Rootsi Transpordiameti heakskiidetud koolituskursuse, et saada mootorita tiibvarjude või deltaplaanide instruktoriks;
3. olema õpetanud abiinstruktorina vähemalt nelja õpilast; ja
4. olema edukalt läbinud teoreetilised ja praktilised eksamid Rootsi Transpordiameti määratud eksamineerija või instruktori juures.

Litsents

2. lisa

Lisa 2. mootorita tiibvarju või deltaplaani piloodile

Koolituskursuse alustamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 15-aastane ja
2. füüsiliselt heas vormis.

Tegevusloa saamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 16-aastane;
2. olema läbinud Rootsi Transpordiameti poolt heaks kiidetud koolituskursuse; ja
3. olema edukalt läbinud teoreetilised ja praktilised eksamid Rootsi Transpordiameti määratud eksamineerija või instruktori juures.

Loa kehtimise tingimused

Selleks et luba kehtiks, peab viimase 12 kuu jooksul olema tehtud vähemalt kümme õhkutõusu ja maandumist. Vastasel juhul peab loa omaja praktilise eksami uuesti edukalt sooritama.

Kui juhiluba on olnud kehtetu üle 36 kuu, peab juhiloa omanik tegema ka uue teooriaeksami.

Lisa 3. Mootoriga tiibvarjude ja deltaplaanide lennuinstruktoritele

Mootoriga tiibvari

Instruktori koolituskursuse alustamise tingimused

Taotleja peab

1. omama vähemalt 24 kuud kehtinud kehtivat tähtajatut motovarju piloodiluba;
2. olema teinud motovarjuga vähemalt 200 lennutundi;
3. olema heade lennuplaneerimise teadmistega;
4. vastama heakskiidetud koolitusprogrammides sätestatud vastuvõtunõuetele; ja
5. sobima instruktoriks ja oskama õpetada.

Tegevusloa saamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 19-aastane;
2. olema edukalt läbinud Rootsi Transpordiameti heakskiidetud koolituskursuse tiibvarju lennuinstruktoriks saamiseks;
3. olema õpetanud abiinstruktorina motovarjudega lendamise koolituskursuse ajal; ja
4. olema edukalt läbinud teoreetilised ja praktilised eksamid Rootsi Transpordiameti määratud eksamineerija juures.

Mootoriga deltaplaan

Instruktori koolituskursuse alustamise tingimused

Taotleja peab

1. peab omama vähemalt 24 kuu jooksul kehtivat litsentsi jõuallikaga deltaplaanide või ülikergete õhusõidukite käitamiseks;
2. peab olema lennanud vähemalt 50 lennutundi mootoriga deltaplaani või ülikergete õhusõidukiga;
3. olema heade lennuplaneerimise teadmistega;
4. peab vastama tegevuskäsiraamatus sätestatud vastuvõtunõuetele; ning
5. sobima instruktoriks ja oskama õpetada.

Tegevusloa saamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 20-aastane;
2. olema edukalt läbinud Rootsi Transpordiameti poolt heakskiidetud koolituskursuse, et saada mootoriga deltaplaanide lennuinstruktoriks.

Litsents

3. peab olema läbinud abijuhendaja kursuse mootoriga deltaplaanidega lendamiseks; ja
4. olema edukalt läbinud teoreetilised ning praktilised katsed Rootsi Transpordiameti määratud juhendaja ees.

4. lisa. Mootoriga tiibvarjude ja deltaplaanide pilootidele

Mootoriga tiibvari

Koolituskursuse alustamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 15-aastane ja
2. füüsiliselt heas vormis.

Tegevusloa saamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 16-aastane;
2. olema läbinud motovarjudega lendamise koolituskursuse ja
3. olema edukalt läbinud teoreetilised ja praktilised eksamid Rootsi Transpordiameti määratud eksamineerija juures.

Mootoriga deltaplaan

Koolituskursuse alustamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 18-aastane ja
2. füüsiliselt heas vormis.

Tegevusloa saamise tingimused

Taotleja peab

1. olema vähemalt 18-aastane;
2. olema läbinud mootoriga deltaplaanidega lendamise koolituskursuse ja
4. olema edukalt läbinud teoreetilised ning praktilised katsed Rootsi Transpordiameti määratud juhendaja ees.

Loa kehtimise tingimused

Selleks et luba kehtiks, peab viimase 12 kuu jooksul olema tehtud vähemalt kümme õhkutõusu ja maandumist. Vastasel juhul peab loa omaja praktilise eksami uuesti edukalt sooritama.

Litsents

Kui juhiluba on olnud kehtetu üle 36 kuu, peab juhiloa omanik tegema ka uue teooriaeksami.